

22. august 2024

Sendt til: uim@uim.dk, jeda@uim.dk og papa@uim.dk

Sagsnr. 2024 - 5082

Hermed DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (Forlængelse af opholdsgrundlag efter Ukraine-særloven)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har d. 22. juli 2024 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger d. 23. august kl. 10. DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

Den danske særlov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, har sammen med EU's Direktiv om Midlertidig Beskyttelse været et fint eksempel på, hvad de europæiske lande formår, når de løfter i flok. Man er lykkedes med at sikre en hurtig og effektiv modtagelse og beskyttelse af et stort antal personer fordrevet fra krig og konflikt, hvilket er yderst positivt. DRC Dansk Flygtningehjælp er enig i behovet for at ændre Ukraine-særloven, så opholdstilladelser kan forlænges, og der kan meddeles nye opholdstilladelser efter den 17. marts 2025. At Udlændingestyrelsen kan træffe afgørelse i forlængelsessagerne af egen drift, er ligeledes positivt.

Berostillelse af asylsagsbehandlingen for personer omfattet af Ukraine-særloven.

Asylansøgere har en grundlæggende ret til at få deres asylansøgning behandlet. Dertil er der nogle særlige rettigheder forbundet med at have asyl fremfor andre opholdstilladelser – det er der også for fordrevne fra Ukraine. Der er således nogle meget tungtvejende hensyn at tage til de personer, der ønsker at få en asylsag behandlet.

DRC Dansk Flygtningehjælp finder derfor helt principielt, at der ikke bør ske berostillelse af behandlingen af asylansøgninger af de grunde, som er nævnt i lovforslaget. Kortvarig berostillelse, fx hvis den relevante myndighed mangler yderligere informationer for at kunne oplyse sagerne tilstrækkeligt, kan være nødvendigt, men berostillelse af asylsager med henblik på at undgå, at fordrevne søger til Danmark fremfor et andet land, eller andre politiske hensyn, er problematisk og usagligt. Fokus bør altid være på at sikre ordentlige forhold og respekt for rettigheder for mennesker på flugt.

DRC Dansk Flygtningehjælp er naturligvis enig i, at der skal tages vare på det danske asyl- og modtagesystem. Vi mener imidlertid, at et fortsat velfungerende asyl- og modtagesystem kan sikres - også i tilfælde af en stigning i antallet af asylansøgninger - med planlægning, effektiv sagsbehandling og de fornødne ressourcer.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal derfor opfordre til, at § 1, nr. 6 i det fremsendte udkast til lovforslag fjernes, og at Udlændingestyrelsen snarest muligt igangsætter behandlingen af de ukrainske asylansøgninger.

Det skal i øvrigt bemærkes, at nok er der lande i Europa, der har berostillet behandlingen af de ukrainske asylsager, men der er også lande, som behandler disse sager. Det fremgår således af EUAAs rapport: Latest Asylum Trends 2023 fra februar 2024, at for ukrainske asylansøgninger er anerkendelsen steget fra 12% i 2021 til 86% i 2022. Videre fremgår det, at bulgarske domstole: “..found in several cases that the termination of proceedings for international protection were unlawful for Ukrainian applicants who also applied for temporary protection.”. Der er ikke i lovforslagets bemærkninger oplysninger om, at man i de lande, hvor man behandler de ukrainske asylansøgninger, har oplevet en stor stigning i indrejsetallet af fordrevne fra Ukraine eller at de pågældende landes asyl- og modtagesystemer skulle være blevet overbelastet af den grund. DRC Dansk Flygtningehjælp har heller ikke informationer, der tyder på, at dette skulle være tilfældet.

Hvis man vælger at opretholde bestemmelsen i § 1, nr. 6, skal vi opfordre til, at adgangen til at berostille de ukrainske asylsager begrænses mest muligt, fx således at berostillelsen alene kan ske, hvis der er konkret risiko for overbelastning af asyl- og modtagesystemet, og at den kun kan gælde for 6 måneder ad gangen. Det er ligeledes helt afgørende, at det sikres, at berostillelsen alene omfatter personer, der er berettiget til en opholdstilladelse efter særloven.

Hvis bestemmelsen i § 1, nr. 6 opretholdes, og de ukrainske asylsager sættes i bero, skal vi ligeledes opfordre til, at opholdstilladelse efter særloven så vidt muligt ligestilles med asyl-opholdstilladelse.

Det bemærkes i øvrigt, at den lange berostillelse af de ukrainske asylsager, som der i praksis har været i Udlændingestyrelsen efter, at Flygtningenævnet i oktober 2023 ophævede berostillelsen og som også er omtalt i bemærkningerne til det fremsendte udkast til lovforslag, også findes problematisk. En kortere berostillelse, mens man indhenter informationer for at kunne oplyse asylsagerne, kan være nødvendig, men det giver anledning til stor frustration og utryghed blandt de berørte, når myndighederne ikke melder tydeligt ud, at sagerne i realiteten er sat i bero, hvad begrundelsen for dette er og et tidsperspektiv for, hvornår man vil begynde at træffe afgørelse i sagerne.

Prioritering af sagsbehandlingen af forlængelser af særlovstilladelse

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det fornuftigt, at man vil prioritere sagsbehandlingen af forlængelsessagerne, så disse så vidt muligt er færdigbehandlet inden de udløber den 17. marts 2025. Vi vil blot opfordre til, at dette sker uden, at det går unødigt ud over de mange andre sager i Udlændingestyrelsen og Udlændinge- og Integrationsministeriet, hvor der i visse sagstyper allerede er en meget lang sagsbehandlingstid.

Særlige pasnings- og undervisningsmuligheder til børn og unge fra Ukraine

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at der i kommunerne er fleksibilitet i forhold til at etablere særlige pasnings- og undervisningsmuligheder for børn og unge fra Ukraine, når det giver mening. Men vi vil gerne opfordre til, at kommunerne fortsat er meget opmærksomme på at arbejde med et integrationsspor herunder danskundervisning, så børn og unge fra Ukraine har gode muligheder for at fortsætte deres skolegang og uddannelse ligesom andre børn og unge i Danmark.

Permanent opholdstilladelse

DRC Dansk Flygtningehjælp vil i øvrigt gerne benytte anledningen til endnu engang at foreslå, at reglerne i udlændingeloven ændres, så perioden med ophold efter særloven kan medregnes i det opholdskrav, man skal opfylde, hvis man vil søge om permanent opholdstilladelse. Vi ønsker dermed, at ukrainere med opholdstilladelse efter særloven ligestilles med personer, der har opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q, stk. 2 eller 3, i forhold til adgangen til permanent ophold.

Erfaringer viser, at krige og konflikter ofte er langvarige, og vi kan af gode grunde ikke vide, hvordan situationen i Ukraine udvikler sig. Mange ukrainere har et ønske om at vende tilbage til Ukraine, men i takt med at årene går, så er stadig flere ukrainere godt i gang med deres nye liv i Danmark med danskundervisning, skole og arbejde mv., og flere og flere ser deres fremtid i Danmark.

Ukrainere har ligesom andre flygtninge brug for tryghed og stabile fremtidsudsigter i deres særlige situation, hvor de har måtte forlade deres hjemland. Derfor bliver spørgsmålet om muligheden for permanent opholdstilladelse også stadig mere aktuel.

Venlig hilsen

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp